

ΠΑΝΤΕΙΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ
ΤΜΗΜΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

ΟΔΗΓΙΕΣ ΕΚΠΟΝΗΣΗΣ ΓΡΑΠΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ
ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΟΥ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ
«ΤΟΠΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΤΟΠΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»
Ε' Εξάμηνο 2025-2026

Διδάσκοντες:

Αναπλ. Καθ. Βασιλική Δελιθέου, Δημήτριος Γ. Ιεραπετρίτης, Μέλος Ε.Δι.Π.

I. Γενικές Οδηγίες

Η επιτυχής παρακολούθηση του μαθήματος «**Τοπική Ανάπτυξη και Τοπική Επιχειρηματικότητα**» αξιολογείται μέσω γραπτής εργασίας (κατά 30% του τελικού βαθμού), και μέσω γραπτής εξέτασης στο τέλος του εξαμήνου (κατά 70% του τελικού βαθμού). Η Γραπτή Εργασία θα πρέπει να αναρτηθεί στο open e-class του μαθήματος (σε αρχείο .doc) μέχρι την **Δευτέρα 12 Ιανουαρίου 2026**.

Δυνατότητα αξιολόγησης Γραπτής Εργασίας θα έχουν οι φοιτητές που θα αποστείλουν το οριστικό θέμα της Γραπτής Εργασίας τους μέχρι και την **Δευτέρα 15 Δεκεμβρίου 2025** (στο open e-class).

Καθ' όλη τη διάρκεια του Εξαμήνου και κατά τις προβλεπόμενες από το Πρόγραμμα ημέρες και ώρες των μαθημάτων, οι φοιτητές και οι φοιτήτριες θα έχουν τη δυνατότητα σε συνεργασία με τους διδάσκοντες να επιλύουν προβλήματα και δυσκολίες που τυχόν ανακύπτουν κατά την εκπόνηση των εργασιών τους.

II. Ειδικές οδηγίες/ Κατευθύνσεις

II.1 Επιλογή θέματος

Θέμα της Γραπτής Εργασίας αποτελεί η εκπόνηση Επιχειρησιακού Προγράμματος ενός Ο.Τ.Α. **για έναν** από τους τρεις Θεματικούς Τομείς Ανάπτυξης:

- **Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής**
- **Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός & Αθλητισμός**
- **Τοπική Επιχειρηματικότητα & Απασχόληση**

Το περιεχόμενο της Γραπτής Εργασίας θα πρέπει να περιλαμβάνει τα ακόλουθα:

1.2 Παρουσίαση της υφιστάμενης κατάστασης

Αρχικά θα πρέπει να παρουσιαστεί η αναπτυξιακή φυσιογνωμία του Ο.Τ.Α., παραθέτοντας σύγχρονα στατιστικά στοιχεία με αναφορά σε βασικά γεωγραφικά, δημογραφικά, κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του.

Στη συνέχεια, θα πρέπει να παρατεθούν πληροφορίες για τον Ο.Τ.Α. ως Οργανισμό, με αναφορά σε επιμέρους Διευθύνσεις και Τμήματα και αρμοδιότητες, παραθέτοντας και σχετικό Οργανόγραμμα.

1.3 Αξιολόγηση υφιστάμενης κατάστασης

1.3.1 Εισαγωγή

Η επόμενη ενότητα αφορά την αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Ο.Τ.Α. μελέτης, μέσω ανάλυσης S.W.O.T. για έναν από τους τρεις Θεματικούς Αναπτυξιακούς Τομείς που έχει επιλεγεί, εντοπίζοντας:

1.3.2 Ανάλυση S.W.O.T.

Ισχυρά Σημεία (δυνάμεις και τα συγκριτικά πλεονεκτήματα που προέρχονται από τα ήδη αναλυμένα χαρακτηριστικά, τους διαθέσιμους πόρους, το ανθρώπινο δυναμικό κ.α.),

Αδυναμίες: εγγενή προβλήματα που διαπιστώνονται, οργανωτικοί περιορισμοί, εσωτερικές ελλείψεις σε υποδομές, δομές, ανθρώπινο δυναμικό, δικτύωση, κ.α.

Ευκαιρίες: και δυνατότητες που θα προκύψουν ως απόρροια ενδεχόμενων εξωγενών παραγόντων και θετικών εξελίξεων, οι οποίες δύνανται να αξιοποιηθούν προς επιτυχή εκπλήρωση της αποστολής του Ο.Τ.Α. και

Απειλές: ενδεχόμενες αλλαγές και εξελίξεις οι οποίες θα λειτουργήσουν αρνητικά και θα αποτελέσουν εμπόδιο στην εκπλήρωση της αποστολής του Ο.Τ.Α.

1.3.3 Διατύπωση αναγκών και προκλήσεων

Τα συμπεράσματα της ανάλυσης S.W.O.T. θα πρέπει να οδηγούν στην διατύπωση συγκεκριμένων ποσοτικοποιημένων αναγκών και προκλήσεων, κρίσιμων ζητημάτων του Ο.Τ.Α. στον συγκεκριμένο Θεματικό Αναπτυξιακό Τομέα.

1.3.4 Ιεράρχηση και προτεραιοποίηση κρίσιμων ζητημάτων

Στη συνέχεια, τα συγκεκριμένα κρίσιμα ζητήματα θα πρέπει να παρουσιαστούν ιεραρχημένα κατά σειρά Προτεραιότητας.

1.4 Καθορισμός Αναπτυξιακής Στρατηγικής του Ο.Τ.Α.

Στην παρούσα ενότητα θα πρέπει να διατυπωθεί η αναπτυξιακή στρατηγική του Ο.Τ.Α. για τον Θεματικό Αναπτυξιακό Τομέα που έχει επιλεγεί: α) το όραμα και την αποστολή του Ο.Τ.Α., β) τις κατευθυντήριες πολιτικές επιλογές για την επόμενη πενταετία, γ) τον σκοπό και τους επιμέρους στόχους του Ο.Τ.Α.

1.5 Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ο.Τ.Α.

Για τον Θεματικό Αναπτυξιακό Τομέα που έχει επιλεγεί, η συνταχθείσα στρατηγική (όραμα, αποστολή, σκοπός και επιμέρους στόχοι) θα πρέπει να οδηγεί στην κατάρτιση Επιχειρησιακού

Προγράμματος τετραετίας για τον Ο.Τ.Α., σχεδιάζοντας: δύο (2) Άξονες Προτεραιότητας, τρεις (3) Ειδικούς Στόχους με τρεις (3) Δράσεις ανά Ειδικό Στόχο, μέσω των οποίων θα επιχειρήσει ο Ο.Τ.Α. κατά την επόμενη τετραετία, να πετύχει την αποστολή του. Οι Δράσεις μπορούν να αφορούν τόσο την ενίσχυση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Οργανισμού του Ο.Τ.Α. (υποδομές, σύσταση δομών, κατάρτιση ανθρώπινου δυναμικού κ.α.) όσο και το εξωτερικό περιβάλλον του Ο.Τ.Α. μέσω συγκεκριμένων παρεμβάσεων τοπικής ανάπτυξης.

Για κάθε δράση θα πρέπει να παρουσιάζεται το φυσικό αντικείμενο, τα αναμενόμενα αποτελέσματα, οι άμεσα ωφελούμενοι και ο προβλεπόμενος προϋπολογισμός. Παράλληλα, θα πρέπει να προτείνονται και δείκτες παρακολούθησης των εκροών και των αποτελεσμάτων κάθε Δράσης.

Τέλος, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα θα πρέπει να καταλήγει σε Πίνακα με αναφορά στους Άξονες Προτεραιότητας, Ειδικούς Στόχους και Δράσεις με αναφορά στους προβλεπόμενους προϋπολογισμούς καθώς και αναφορά στις αρμόδιες Διευθύνσεις και Υπηρεσίες που θα αναλάβουν την υλοποίησή τους.

II2. Κριτήρια αξιολόγησης Γραπτής Εργασίας

Στα βασικά κριτήρια αξιολόγησης της προς εκπόνηση εργασίας περιλαμβάνονται τα κάτωθι:

- Ορθότητα διάρθρωσης κεφαλαίων και διάταξης ύλης, αναλογία μερών εργασίας
- Επαρκής ανάπτυξη των προβλεπόμενων ενοτήτων
- Σωστή μελέτη και αξιοποίηση της διαθέσιμης βιβλιογραφίας
- Σαφήνεια, έκφραση, ύφος, νόημα
- Εμφάνιση γραπτής εργασίας-αισθητική αρτιότητα- τήρηση προδιαγραφών-σύστημα παραπομπών

II3. Δομή εργασιών

Η Γραπτή Εργασία θα πρέπει να ακολουθεί, την ακόλουθη διάρθρωση:

- Εξώφυλλο (τίτλος, στοιχεία Ιδρύματος, Τμήματος, μαθήματος και φοιτητή/τριας)
- Πίνακας περιεχομένων
- Κατάσταση περιεχομένων Πινάκων & Σχεδιαγραμμάτων
- Εισαγωγή
- Ανάπτυξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος σε θεματικές ενότητες (κεφάλαια και υποκεφάλαια)
- Συμπεράσματα
- Βιβλιογραφία

II4. Έκταση γραπτής εργασίας

Η έκταση της γραπτής εργασίας θα πρέπει να κυμαίνεται μεταξύ 2.500-3.000 λέξεις, έκταση στην οποία δεν θα περιλαμβάνονται οι πίνακες, τα διαγράμματα καθώς και η βιβλιογραφία.

II5. Γενικές προδιαγραφές παρουσίασης γραπτής ερευνητικής εργασίας

Η Γραπτή Εργασία θα πρέπει να υποβληθεί ηλεκτρονικά (MS Word ή Open Office Writer), και να ακολουθεί τις ακόλουθες προδιαγραφές μορφοποίησης:

Διάστιχο: 1,2 στιγμών

Χαρακτήρες: Calibri 12 στιγμών

Αρίθμηση κεφαλαίων και υποκεφαλαίων (1., 1.1, 1.1.3, 1.1.3.α)

Αρίθμηση: Ξεχωριστή για Πίνακες και σχεδιαγράμματα

II6. Φαινόμενα λογοκλοπής

Η χρήση ιδεών και τοποθετήσεων άλλων συγγραφέων χωρίς αυτή να συνοδεύεται από ξεκάθαρη αναγνώριση της πηγής αποτελεί λογοκλοπή και θα πρέπει να αποφεύγεται. Πάντοτε πρέπει να αναφέρονται πληροφορίες για την πηγή από όπου αντλήθηκαν οι πληροφορίες που αξιοποιούνται στην Γραπτή Εργασία. Σε περίπτωση που μεταφέρονται αυτολεξεί τοποθετήσεις άλλου συγγραφέα πάντοτε θα πρέπει να χρησιμοποιούνται εισαγωγικά με σαφή παραπομπή στην πηγή στο τέλος της πρότασης. Σε περίπτωση που παραφράζονται τοποθετήσεις άλλων συγγραφέων, και σε αυτή την περίπτωση δεν πρέπει να παραλείπεται η αναφορά στην πηγή.

II7. Προδιαγραφές παρουσίασης αναφορών-παραπομπών μέσω του συστήματος Harvard

Όταν γίνεται μέσα στο κείμενο της εργασίας απλή μνεία - συνοπτική αναφορά σε απόψεις άλλων συγγραφέων ή άλλες πηγές, η αναφορά έχει αυτή τη μορφή: Σύμφωνα με τον P.Smith η οικονομική ανάπτυξη δεν ταυτίζεται με την ανάπτυξη μιας χώρας (Smith, 1995).

Όταν γίνεται αναφορά σε απόψεις μέχρι τριών συνεργαζόμενων συγγραφέων με άμεση μεταφορά κειμένου από βιβλίο ή περιοδικό αυτή έχει την εξής μορφή: Οι Fisher, Ury και Patton συνιστούν ότι όταν ευαίσθητα θέματα σκεπάζουν τη διαπραγμάτευση “κάποιες σκέψεις θα πρέπει να αποσιωπώνται” ή “κάποιες σκέψεις θα πρέπει να αποσιωπώνται” όταν ευαίσθητα θέματα σκεπάζουν τη διαπραγμάτευση (Fisher, Ury και Patton, 1991:37). Όταν γίνεται αναφορά σε απόψεις άνω των τριών συνεργαζόμενων συγγραφέων με άμεση μεταφορά κειμένου από βιβλίο ή περιοδικό αυτή έχει την εξής μορφή: Morris *et al* (2000: 47) αναφέρουν ότι “για τη συζήτηση αυτών των ειδικών θεμάτων θα πρέπει να αναληφθούν σχετικές πρωτοβουλίες από τα συμβούλια των αντιπροσώπων”.

II8. Προδιαγραφές παρουσίασης βιβλιογραφίας

Η παράθεση της βιβλιογραφίας γίνεται με αλφαβητική σειρά, αρχικά των ξενόγλωσσων βιβλίων, άρθρων, Πρακτικών κ.α. και στη συνέχεια των βιβλίων, άρθρων και Πρακτικών Συνεδρίων στην ελληνική γλώσσα.

Όσον αφορά σε βιβλία αυτά πρέπει να έχουν την εξής μορφή:

Ballou Ronald H. (1992), *Business Logistics Management*, third edition, Prentice-Hall International Editions.

Stalk G.Jr. and Hout T.M. (1990), *Competing Against Time*, The Free Press, New York.

Όσον αφορά σε άρθρα περιοδικών ή Πρακτικών Συνεδρίων αυτά πρέπει να έχουν την εξής μορφή:

Hart, G., Albrecht, M., Bull, R. and Marshall, L. (1992) "Peer consultation: A professional development opportunity for nurses employed in rural settings", *Infront Outback – Conference Proceedings*, Australian Rural Health Conference, Toowoomba, pp. 143 – 148.

Sin Hoon Hum and Hoon Hong Sim (1996), "Time based competition: literature review and implication for modelling", *International Journal of Operations and Production Management*, Vol.16, No 1, σελ. 75-90.

Τέλος, όταν πρόκειται για άρθρο το οποίο αντλήθηκε από ιστοσελίδα του διαδικτύου αυτό θα παρουσιάζεται στη βιβλιογραφία με αυτή τη μορφή:

Young, C. (2001) *English Heritage position statement on the Valletta Convention*, [Online], διαθέσιμο: <http://www.archaeol.freeuk.com/EHPositionStatement.htm> [ανακτήθηκε στις 24 Αυγ 2001].

II9. Παρουσίαση Πινάκων, Διαγραμμάτων και Εικόνων

Τόσο οι Πίνακες όσο και τα Διαγράμματα και οι Εικόνες (Χάρτες κ.α.) πρέπει να έχουν τίτλο και πηγή απ' όπου αντλήθηκαν. Οι τίτλοι πρέπει να είναι με έντονους χαρακτήρες ενώ η πηγή πρέπει να έχει την ίδια μορφή με την μορφή που παρουσιάζονται οι πηγές στην βιβλιογραφία.